

rotterdamse
Kraakhandleiding 2020

Een publicatie van Kraakspreekuur Rotterdam
network23.org/ksurotterdam
ksurotterdam AT disroot.org

HOOFDSTUK 1

HOE TE KRAKEN IN KORT BESTEK

Waar leegstand en woningnood naast elkaar bestaan, is het kraken van woonruimte een goede oplossing. Kortom: het recht op woonruimte gaat voor op het recht om panden leeg te laten staan. Het vergt enige zelfwerkzaamheid en doorzettingsvermogen, maar daar staat tegenover dat je zelf het heft in eigen handen kunt nemen. Misschien hou je zelfs wat geld en tijd over of ontmoet je bijvoorbeeld de juiste mensen om je in te zetten voor vrijwilligerswerk.

Door een pand te bewonen en fotografisch bewijs te maken van huiselijke activiteiten, kan je aantonen dat je er woont. Maak herkenbare fotos van de openstaande voordeur met het huisnummer, uitzicht van binnen naar herkenbare punten (panden aan de overkant, bomen etc) en fotos van huiselijke activiteiten (koken, schoonmaken, enz.). Laat deze fotos samen met de kraakbrief van je advocaat, stempelen in het gerechtsgebouw, en plaats de scans van de brieven en fotos op een bekende fotosharing service die de uploaddatum vermeldt zoals bijvoorbeeld Instagram, en hang een kopie van de gestempelde brief op een zichtbare plek naast de voordeur. Het is raadzaam om een kraakbrief te hebben van je advocaat en de jurisprudentie in de vorm van de [uitspraak van de hoge raad](#) uit te printen.

In deze jurisprudentie is vastgesteld dat de politie niet tot ontruiming over mag gaan zonder gerechtelijk bevel: Oftewel zonder dat de rechter geoordeeld heeft dat het belang van de bewoners-krakers niet voor gaat op het belang van de eigenaar van het pand)

Dit betekent dat niemand zonder jouw toestemming de woning mag betreden. De politie mag dus in principe enkel binnentreden met een speciale machtiging tot binnentreden, die ze meestal niet krijgen. Maar de politie volgt niet altijd de wet.

Wanneer de eigenaar je eruit wilt hebben, zal deze een civiele (burgerlijkrechtelijke) procedure moeten starten en bij de rechter aan moeten tonen dat er plannen zijn. Wanneer de eigenaar de vordering krijgt toegewezen kan hij met een zogenaamde executoriale titel via de gerechtsdeurwaarder bijstand vragen voor een ontruiming met behulp van de sterke arm.

Een eigenaar kan ook een aangifte doen van lokaalhuisvredebreuk, in dat geval zal je een brief krijgen met het verzoek om binnen 7 dagen het pand te verlaten of een rechtzaak te starten tegen de staat om hiertegen in bezwaar te gaan.

Stappenplan

- Lees de kraakhandleiding
- Zoek een geschikt pand, op basis van de functie waarvoor je het wilt gebruiken, kansen om er een tijd te verblijven en/of je actiedoelen
- Achterhaal de eigenaar, hoe lang het leegstaat, de plannen, levering nutsvoorzieningen
- Kijk of er nog wel eens iemand komt
- Stel een groep samen van mensen waarmee je het pand wilt openen en/of delen
- Maak een taakverdeling voor de kraak en daarna
- Verzamelen van inboedel

- Bespreek je plannen met het KSU (Kraakspreekuur)
- Toegang verschaffen
- Huiselijke activiteiten en vastlegging bewoning
- Deur dicht, slot, eventuele blokkade van ramen e.d.
- Bezetten
- Communicatie politie, eigenaar en burens onderhouden
- Als je met je pand bepaalde actiedoelen hebt: eventueel publiciteit zoeken
- Nutsvoorzieningen op je naam zetten
- WOON!

HOOFDSTUK 2 HET UITZOEKEN

Pandje vinden

Wie wil kraken, doet er goed aan om de fiets te pakken en zoveel mogelijk leegstaande panden in kaart te brengen. Wanneer later een pand onverhoopt niet tot de mogelijkheden blijkt te behoren, heb je meerdere mogelijkheden om op terug te vallen. Mensen die voor het eerst kraken wordt in principe aangeraden om met een pand te beginnen dat in eigendom is van een woningcorporatie of van de gemeente. Deze partijen zijn soms ervaren in het omgaan met krakers.

Een goede methode is ook om bij iedereen die je kent rond te vragen of zij nog een leegstaand pandje weten. Wanneer zij er praktisch naast wonen, hebben zij een goed beeld over de leegstand en of er nog wel eens iemand komt.

Bij opslag draait het erom of er sprake is van actieve danwel passieve opslag. Indien er waardevolle spullen zijn opgeslagen waar nog voldoende toezicht op is, dan duidt dit op actieve opslag en dan is het feitelijk gebruik. Achtergelaten spullen die klaarblijkelijk niet meer opgehaald zullen worden, zijn geen actieve opslag. Voor de vraag of opslag feitelijk gebruik is, wordt soms ook wel een '30-procentscriterium' gehanteerd.

Het enkele bestaan van een huurovereenkomst brengt uitdrukkelijk nog geen feitelijk gebruik met zich mee, het pand moet daadwerkelijk worden gebruikt.

Het verdient de aanbeveling om een pand uit te zoeken dat een eigen opgang heeft. Het kraken van portiekwoningen is wel mogelijk, maar wanneer een gedeelde ingang nog in gebruik is door zittende huurders, kan dit een probleem opleveren. Wanneer je echter op goede voet met de eventuele burens staat, heeft de praktijk uitgewezen dat het zeker niet onmogelijk is om een portiekwoning te kraken.

Eigenaar, vergunningen

Zodra je een aantal opties hebt, kun je achterhalen wie de eigenaar is via het Kadaster. Deze informatie is openbaar.

Als dit een onbekend bedrijf is, is het raadzaam om bij de Kamer van Koophandel een uittreksel aan te vragen zodat je weet wie de bestuurders zijn.

Daarna moet je uitzoeken of er plannen mee zijn: is er een bouwvergunning aangevraagd of afgegeven; zijn er sloopvergunningen? Wanneer er vergunningen zijn, betekent dit dat je in de regel niet sterk staat wanneer de eigenaar een kort geding tegen je aanspant en kun je overwegen om voor een ander pand te gaan. Wanneer een pand pas voor het volgende jaar op de slooplijst staat, is het misschien wel de moeite waard.

Als een pand gesloten is op last van de gemeente staat dit aangegeven op de ingang van het pand (rood A4'tje), bijvoorbeeld als het pand is gesloten op grond van overlast.

Controleer of er nog bedrijven ingeschreven staan op het adres. Op <http://drimble.nl> kan je dit vaak zien, hier staan ook vaak eventuele sloop of bouwvergunningen meteen bij. Mocht je geen ingeschreven bedrijven vinden op het adres via [Drimble.nl](http://drimble.nl), dan is het raadzaam om dit ook te controleren op de website van de [Kamer van Koophandel](http://www.kamer-van-koophandel.nl).

Via <https://www.oozo.nl/bekendmakingen/rotterdam> en <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/uitgebreidzoeken> kun je ook achterhalen of er bekendmakingen (renovatie, sloop etc.) voor een bepaald pand zijn.

Zeker als je van een particulier gaat kraken kun je het je niet verlopen om niet precies te weten met wie je te maken hebt. Je hebt onvoldoende informatie in handen als je enkel de naam van een vage stichting hebt op het moment dat de eigenaar zich bedient van intimidatiepraktijken.

Doe altijd een zoektocht op internet naar het betreffende pand, het bedrijf, de bestuurders van het bedrijf etc.

Leegstand

Indicaties of een pand leegstaat, maar die niet direct iets over de exacte duur van de leegstand zeggen zijn bijvoorbeeld: stof op de ramen, enorme hoeveelheid post in de brievenbus of dichtgemaakte brievenbus. Dichtgeplankte woningen staan vaak voor langere duur leeg. Wanneer er een stalen deur is geplaatst, wijst dit vaak erop dat het niet meer wordt gebruikt en meestal dat men voorlopig ook niet van plan is om er op zeer korte termijn er iets mee te doen.

Een korte tussentijdse renovatie wordt wel aangemerkt als feitelijk gebruik. Nogmaals: het enkele bestaan van een huurovereenkomst uitdrukkelijk niet! Voor dit laatste zie: HR 2271, arrest Nijmeegse kraker.

Wanneer een woning onbewoonbaar is verklaard door de gemeente, dan staat dit meestal op de deur aangegeven en dan is het in strijd met de APV om een dergelijk pand te kraken.

Plannen, toekomst

Ook de te verwachten duur van de leegstand is van belang. Hierboven is al het een en ander gezegd over plannen en vergunningen. Wanneer je er enige tijd wil blijven zitten, is het raadzaam om een pand te kiezen waar voor de komende jaren geen enkele plannen mee zijn.

Via het Internet en (buurt)kranten valt informatie op te doen over de plannen met een bepaald gebied in een wijk. Soms worden er hele straten in fases gesloopt. In veel gevallen is de buurt over het algemeen tegen deze sloopplannen. Dan kan het goed zijn om alvast de politieke ontwikkelingen in de gaten te houden om je eventueel toekomstige mede straatbewoners te kunnen ondersteunen in hun buurtstrijd.

Dubbel check

Hoewel een pand leeg lijkt te staan, kan het zijn dat er toch nog geregeld iemand het pand betreedt. Dit is simpel te achterhalen door iets tussen de deur en de deurpost te stoppen dat eruit valt zodra iemand deze deur gebruikt. Te denken valt aan een takje, cocktailprikker, plakbandje of iets anders onopvallends. Probeer ook alvast te bedenken op welke manieren je binnen zou kunnen komen (tuin, open raam, kelderluik, etc.). Ga regelmatig langs het pand om te kijken of er dingen veranderen.

Kraakspreekuur

Zodra je genoeg informatie denkt te hebben, kun je bij het kraakspreekuur vragen of zij iets over het pand weten. Misschien is het al eerder gekraakt geweest of weten zij wanneer het pand ongeveer leeg moet zijn gekomen. Verder kunnen ze je daar voorbereiden en eventueel meehelpen bij de actie. Zie voor openingstijden en adres de lijst met handige adressen en telefoonnummers aan het einde van deze handleiding.

Voor wie zijn uitzoekwerk op een hoger plan wilt brengen, is de publicatie '[De heren zijn toch geen inbrekers?](#)' van het SPOK (Speculatie Onderzoeks Kollektief), een prima naslagwerk. De website van het SPOK is <https://speculanten.nl/> - hierop is sinds enkele jaren geen activiteit meer, maar het SPOK heeft wel nog een spreekuur in Amsterdam en actief emailadres waar je informatie in kan winnen.

Advocaat

Het is te adviseren om voor de kraak een kraakbrief van een advocaat te hebben, vergezeld van een afdruk van de jurisprudentie over kraken welke je [hier](#) kan vinden. Deze kan je, samen met het fotografisch bewijs van bewoning, laten zien aan de politie als ze je een bezoek brengen, om aan te tonen sinds wanneer je in het pand aanwezig bent.

Advocaten die meedoen aan het systeem van gefinancierde rechtsbijstand, bevinden zich eerder wat meer aan de linker kant van het politieke spectrum. Mensen uit de sociale advocatuur zullen zich eerder extra inspannen om je te helpen. Leer het telefoonnummer uit je hoofd, of schrijf het voor de actie ergens op je lichaam.

Er is een scheiding tussen het civiel – en strafrecht. Dit betekent dat een kraakadvocaat doorgaans alleen civiele rechtszaken aanneemt – als de eigenaar je uit het pand wilt hebben en een rechtzaak hiervoor aangespannen en aangekondigd heeft via een dwangbevel voor een hoorzitting.

Een strafrechtadvocaat is belangrijk voor als de politie overweegt om eigenhandig, zonder tussenkomst van een rechter tot ontruiming over te gaan.

Het kraakspreekuur adviseert je op basis van onze eigen ervaringen graag welke advocaten beschikbaar zijn hiervoor.

HOOFDSTUK 3

DE ACTIE

Ken je rechten!

Een van de belangrijkste dingen wanneer je gaat kraken, is op de hoogte te zijn van je rechten. Het komt maar al te vaak voor dat mensen zich uit hun pand laten bluffen, terwijl dit nergens voor nodig is.

Tijdstip en vervoer kiezen

Tijdens de voorbereidingen moet je je bedenken met wie je wilt kraken, overdag of 's nachts. Het kan handig zijn om 's nachts naar binnen te gaan wanneer je via de achtertuin naar binnen gaat. Als je de beschikking hebt over een auto/busje, kun je uiteraard meer spullen mee nemen.

Vooraf later bij de bezetting, kan het handig zijn om enigszins comfort te hebben zodat niet iedereen na de actie weer vertrekt. Omdat je met gereedschap gaat werken, is het niet overdreven om een verbanddoos of pleisters mee te nemen.

Wanneer je in een buurt kraakt waarvan bekend is dat de politie vrij streng regeert op kraakacties, kun je overwegen om overdag te gaan, omdat de nachtploeg soms wat feller reageert. Ook heb je dan het voordeel dat ze je minder snel voor inbreker aanzien.

Wanneer je in het weekend kraakt kan dat soms nadelig zijn als je opgepakt wordt, omdat ze dan minder tijd voor je hebben. Aan de andere kant heeft de politie het op een vrijdagnacht weer wat drukker met het uitgaanspubliek waardoor ze misschien minder tijd hebben om voor een onschuldige kraakactie uit te rukken. In drukke winkelstraten is het op zondagmiddag vaak minder druk.

Voorverzamelen

Het is handig om een voorverzameladres in de buurt van het pandje te hebben en dingen goed met elkaar door te spreken, zodat mensen van te voren een taak hebben. Soms werkt het ook prima wanneer iedereen spontaan een taak op zich neemt.

Arrestatie

Wie gaat kraken moet er altijd op voorbereid zijn om in een nachtje in de cel te belanden. In zeldzame gevallen houden ze je soms langer op het bureau. Tip: Lees voor de kraakactie de [het Arrestantenboek](#) van de [Arrestantengroep](#) en [Buro Jansen & Jansen](#). Zie ook hoofdstuk 5 (rechten).

Breken met breekijzers

Om een deur open te breken, heb je twee breekijzers nodig: één om ruimte te maken voor de andere om zo dicht mogelijk bij het slot te komen en de andere om voldoende kracht te zetten. Door je voet stevig onderin tegen de deur te plaatsen, kan de eerste ruimte worden gemaakt.

Gebruik ijzers met een rechte hoek om goed tussen de deur en de deurpost te kunnen komen in plaats van paraboolvormige. Wanneer er enige braakschade aan de deurpost is ontstaan, kan je in eerste instantie de schade met witte gaffatape enigszins afdekken. Omdat de breekijzers meestal na

het breken niet meer nodig zijn, kunnen deze naar een veilige plek worden afgevoerd. Probeer gereedschappen bij persoonlijke spullen te houden, dan zullen deze minder snel in beslag worden koevoet met rechte hoek genomen wanneer de boel fout gaat.

Cylinder afbreken

Wanneer je te maken hebt met een profielcilinder, kun je soms het beslag (het metalen plaatje dat om op de deur om de cilinder en als er een deurklink zit – de deurklink zit gemonteerd) afschroeven en vervolgens met een bahco, griptang of moordenaar (grotere versie van de griptang) het rechte gedeelte van de cilinder zijwaarts afbreken. In het geval van een beslag dat niet afschroefbaar is, kun je met een beitel en een hamer ruimte maken voor een breekijzer om het beslag voldoende profielcilinder weg te buigen.

Het afgebroken gedeelte wordt vervolgens verwijderd en het achtergebleven deurbeslag gedeelte kan men eruit tikken met schroevendraaier en hamer. Om de deur te openen kan een bouwsleutel erg handig zijn (zie plaatje) anders moet je priegelen met een schroevendraaier en dan is het nog maar de vraag of het lukt. Wanneer je een groot kantoorpand kraakt, dan is een bouwsleutel geen overbodige luxe.

Pinsloten

Pinsloten kunnen gemakkelijk geopend worden met een pinlockpicktool.

Bewoning

Zodra je binnen bent, neem fotos van bewoning. Zorg dat het huisnummer van het pand, uitzicht en andere unieke zaken aan dit pand zichtbaar zijn op de fotos, zodat niet beweerd kan worden dat het om een ander pand gaat of kan gaan.

Maak fotos waarop je huiselijke activiteiten ontplooit en je meubels laat zien, en waarop duidelijk is dat het om leegstand gaat.

Het is te adviseren om een minimale set meubels mee te nemen (geen zaken waaraan je gehecht bent), zeker voor de eerste 2 weken, maar minstens verlichting, een tafel, stoel, bed, kookstel, pannen, servies, bestek, voedsel, schoonmaakspullen, spullen om reparaties uit te kunnen voeren, handdoek en tandpasta, tandenborstel en gereedschap. Een bakfiets of auto kan handig zijn voor het vervoer hiervan. Haal eerst alle post weg en bewaar deze.

Barricaderen

In sommige gevallen, met name bij eigenaren met een twijfelachtige geschiedenis, is barricaderen aan te raden. Bespreek dit met het kraakspreekuur.

In het geval dat je een houten vloer hebt, kun je een op maat gezaagde balk gebruiken die je tussen de deur klemt en een houten blokje dat je op de vloer monteert (zie plaatje). Hierbij kan een accuschroeftol reuze handig zijn. Om tijd te besparen kun je de (lange) schroeven al enigszins van tevoren in de blokjes gereed hebben. Nog een ander blokje kun je op de deur plaatsen waarachter de

balk kan worden geïnstalleerd. Soms voldoet een ladder tussen de trap en het slot. Ook wordt wel gebruik gemaakt van bouwstempels.

Het voordeel van een barricade is dat je rustig op je gemak het slot kunt vervangen. Iemand kan dan buiten onopvallend op de uitkijk staan en een seintje geven mocht er politie aankomen. Wanneer er sprake is van huisvrede is ontruiming illegaal en meestal zijn zij daarvan op de hoogte. Wanneer zij dan ook nog een deur moeten forceren, dan is dat voorbeeld barricade al snel teveel bewijs van hun illegale actie en doorgaans zullen ze dat dan ook niet doen.

In het geval dat je een stenen vloer hebt, dan kun je in de deurposten met metalen balkhouders monteren waar je een balk dwars in kunt leggen om de deur tegen te houden. In dit geval zijn houtdraaischroeven en een ratel erg handig. Wanneer je niet van te voren weet wat er allemaal gebarricadeerd moet worden, zorg dan dat je een zaag en een rolmaat bij je hebt.

Bij een particuliere eigenaar kan je het zekere voor het onzekere nemen, en eventueel ook de ramen barricaderen. Wanneer dan de eigenaar voor de deur staat en onverhoopt illegaal dreigt binnen te komen heb je tijdswinst als je de komst van de politie afwacht.

Slot vervangen

Zoals reeds opgemerkt, kan het tactisch zijn om eerst een barricade te hebben, voordat je overgaat tot het vervangen van het slot. Bij een oplegslot moet je de oude eraf halen. Het oude gedeelte waar het slot in moet vallen, valt heel soms nog te gebruiken. Met een metaalvijl kun je de openingen eventueel wat aanpassen.

Als de deur erg rot was en niet meer zoveel stevigheid kan bieden voor het oplegslot, dan moet deze op een andere plek in de deur worden geplaatst. Dan zul je een nieuw gat in de deur moeten maken met een goed opgeladen accutol en een houtboor en een houtrasp. Een scherpe houtbeitel en hamer zijn in beginsel van essentieel belang bij het opnieuw monteren van het slot.

In sommige gevallen komt een steenbeitel ook van pas. Hout weghalen kan ook wel met een nijptang. Als je het slot en dat gedeelte waar het slot in moet vallen, wat meer stevigheid wil geven dan alleen de schroeven kunnen bieden, dan kun je er metalen handvatten stevig (eventueel met een blokje hout als er teveel ruimte is) overheen plaatsen. Over het algemeen biedt een slot zeer dicht bij de brievenbus minder veiligheid wanneer je dit niet altijd op het nachtslot draait. Natuurlijk kun je er in een later stadium altijd voor kiezen om een extra penslot te installeren.

In plaats van het onderdeel van het slot waar de schoot in moet vallen te monteren, kun je ook een metalen strip gebruiken die over een uitsparing in de deurpost wordt gemonteerd, zodat de schoot er achter blijft haken en de deur op slot kan. Ook voldoet een sterk stuk MDF dwars tegen de zijmuur gemonteerd, tevens zodanig dat de schoot er achter blijft zitten zodat de deur dicht kan.

Bij profielcilinders haalt men de oude uit de slotkast, soms door deze netjes eruit te schroeven, soms als deze is afgebroken – door deze, zoals reeds eerder vermeld bij het cilinderbreken, met schroevendraaier en hamer eruit te tikken. Vervolgens wordt het nieuwe slot gemonteerd. Meestal is de diepte qua maat universeel, hier zijn echter uitzonderingen op! Je kunt proberen dit van tevoren te schatten, maar als je de verkeerde hebt, dan moet je terug naar de winkel (hopelijk zijn deze dan

open). In uitzonderlijke gevallen heb je ook een nieuwe slotkast nodig. Bij een houten deur kun je natuurlijk ook gewoon een oplegslot monteren.

Politie

Wanneer je er geruime tijd woont en alles in orde hebt, kan de politie worden gebeld, als je meteen duidelijkheid wenst. Er zijn krakers die hiervoor kiezen, op basis van de omstandigheden, maar het is niet noodzakelijk. Het voordeel van zelf contact met de politie opnemen, is dat je zelf het initiatief neemt en dat bijvoorbeeld niet een bange buurtbewoner een melding bij de politie maakt. Wanneer ze van tevoren weten dat ze niet met inbrekers maar met krakers te maken hebben stelt ze dat (soms!) gerust. Soms komen ze pas de volgende dag langs en in enkele gevallen helemaal niet. Veel krakers geven er overigens de voorkeur aan om langs te gaan op het bureau. Je hoeft de politie niet binnen te laten om leegstand te constateren; dit kan op basis van fotos.

Het belangrijkste is, is dat je je niet laat intimideren. Als je een printje van de (al eerder naar verwezen) relevante wetgeving bij je hebt, sta je misschien sterker. In geen geval moet je geloven dat er zoiets bestaat als een 24- of 48uurs regel. Deze truc wordt nog altijd toegepast om je eruit te bluffen. In de Rotterdamse APV (Algemeen Plaatselijke Verordening) is dan ook niets te vinden over een 24- of 48 uursregel. Indien je deze discussie wilt vermijden kun je ook de politie pas de volgende dag inlichten als je deze op de hoogte wilt stellen. Om aangehouden te worden moet er een redelijk vermoeden zijn van een strafbaar feit.

Wanneer de politie niet door de krakers zelf is gebeld, zul je zelf een inschatting moeten maken of je ze binnen laat of niet. Toch redelijk wat agenten zijn niet tegen kraken en vinden het allemaal best zolang er geen ongeregelheden ontstaan. Wanneer je het idee hebt met dit soort agenten van doen te hebben, kun je overwegen om ze binnen te laten om leegstand te laten constateren, maar liever niet met meer dan twee.

'Leegstand laten constateren' is in sommige steden vaste praktijk en kan handig zijn als je een pand van een particuliere eigenaar kraakt, mocht deze later beweren dat hij nog allemaal waardevolle spullen in het pand heeft staan. Bij het constateren van de leegstand wordt er altijd een 'mutatie' opgemaakt in het systeem bij de politie. Het is wel zo handig om de namen en/of dienstnummers van de agenten te vragen, mocht bijvoorbeeld later opeens de nachtploeg weer voor je deur staan.

In het geval dat de politie nogal agressief aangereden komt en de agenten aan de opgefokte kant lijken te zijn, is het misschien beter om ze niet binnen te laten en door het raam te communiceren. Omdat het pand leeg stond, is het nu een zaak tussen jullie en de eigenaar. Sommige agenten worden geïrriteerd als je met ze door het raam praat, maar in buurten waar de politie nogal tegen kraken optreedt, is het misschien toch beter om de woordvoerder niet buiten te laten.

Het komt namelijk wel eens voor dat mensen worden opgepakt terwijl de agenten eigenlijk geen zaak tegen ze hebben en vervolgens worden ze later weer zonder dagvaarding naar huis gestuurd. Natuurlijk is dergelijk handelen door de politie niet toelaatbaar en kun je een klacht over politie-

optreden indienen, maar dit is echter achteraf. Over het nut van klagen wordt dieper ingegaan in het hoofdstuk rechten. In landen waar kraken verboden is wordt overigens nooit de deur open gedaan.

Legitimatie

Vòòr de invoering van de legitimatieplicht, werd altijd aangeraden om alles waar een naam op stond niet naar de actie mee te nemen. Welliswaar kon men langer worden vastgehouden voor maatregelen ter identificatie, maar wanneer de vingerafdrukken nog niet in het systeem staan, kan de identiteit niet achterhaald worden. Eventueel kunnen ze via je simkaart van je telefoon achterhalen op wiens naam deze staat. Sinds de invoering van de legitimatieplicht, bestaat er een toonplicht. Dit wil zeggen dat in geval van verdenking van een strafbaar feit, mensen om hun legitimatie kan worden gevraagd. Uitgangspunt is: niet wennen, maar weigeren!

Binnenin een woning ben je niet verplicht om je id te tonen, in tegenstelling tot wat vaak door de agenten beweerd wordt. Uit de Memorie van Toelichting bij de Wet op de Identificatieplicht blijkt duidelijk dat de invoering van de algemene identificatieplicht bedoeld is ter versterking van de toezicht in de openbare ruimte.

Een kleine vernieling is niet ernstig genoeg om een redelijk vermoeden van een strafbaar feit door een hele groep aan te nemen. Soms hoeven ze alleen de papieren van de woordvoerders, maar soms verlangen ze id van iedereen en dan controleren ze of mensen nog boetes open hebben staan.

Het is vervelend, maar de praktijk lijkt erop te wijzen dat als je je indentificeert, de politie vaak minder problemen maakt dan wanneer je weigert je te identificeren. Wanneer je absoluut geen zin hebt om vrijwillig je gegevens te verstrekken aan politiediensten, kun je er voor kiezen om dan maar helemaal niet de politie op de hoogte te stellen en altijd de deur dicht te houden tenzij ze een machtiging tot binnentreden tonen.

Het is in strijd met de Wet Bescherming Persoonsgegevens als overheidsdiensten zoals de politie je persoonsgegevens doorspelen aan de eigenaar. Het kan namelijk in verband met proceskosten prettig zijn dat je anoniem in een civiele procedure gedagvaard wordt, in plaats van op naam. Als je dan door een advocaat laat vertegenwoordigen, ben je niet verplicht om je ter zitting te legitimeren. Door een wetswijziging kunnen woningcorporaties tegenwoordig inzage krijgen in de Gemeentelijke Basisadministratie. Daarom verdient het de aanbeveling om je onder geheimhouding in te schrijven. Dit formulier vraag je apart aan wanneer je je gaat inschrijven, of je kan het van tevoren ingevuld hebben.

meer info legitimatieplicht: www.burojansen.nl

HOOFDSTUK 4

NA DE KRAAK

Bezetten

Wanneer eenmaal binnen bent, en alles voorlopig gelukt lijkt te zijn, is het zaak om met voldoende mensen aanwezig te zijn. Hoe meer zielen, hoe meer vreugd! Zeker in het begin is het niet verstandig om het pand onderbezet te houden.

Zorg dat je genoeg mensen kunt optrommelen in geval van nood. Zorg voor voldoende eten en drinken voor de mensen die je mee helpen met de bezetting. Vuilniszakken en wc papier komen van pas. Breng muziek en leesvoer mee om de tijd te doden. Zekerheidshalve is het goed om aan te houden dat de eerste week altijd iemand aanwezig is. Het gaat tenslotte om je woonruimte. Als je na een illegale ontruiming gelijk zou krijgen van de rechter, heb je je pandje nog niet terug!

Veiligheid

Een ding om in de gaten te houden als je net binnen bent, is dat soms leidingen en/of de afvoer niet helemaal meer in orde zijn. Wees dus voorzichtig met het open zetten van kranen. Controleer de leidingen en afvoeren voordat je de hoofdkraan vol aanzet. Wat betreft elektriciteit is het goed om reeds vanaf het eerste moment de meterstanden met de datum op te schrijven of eventueel er foto's van te maken. Verbreek nooit de zegels van de hoofdstoppenkast. Hier staat een enorme boete op, mocht iemand later de stroom op zijn naam zetten!

In ieder kraakpand zou een brandblusser aanwezig moeten zijn.

Eigenaar

Soms wordt geadviseerd om de eigenaar na de kraak op te hoogte te stellen. Dit gebeurt doorgans middels een brief. Laat in principe nooit de eigenaar binnen in je pand. Wanneer de eigenaar een aannemer wilt langssturen en je wilt de eventuele bouwplannen niet in de weg staan, laat ze dan alleen op afspraak binnen!

Buren

Vanzelfsprekend is het beter om in het eerste contact met de buren geen overlast te veroorzaken. Veel krakers schrijven een buurtbriefje, waarin zij het een en ander over kraken en hun intenties uitleggen. Nodig ze bijvoorbeeld uit voor de thee of koffie. Zorg dat de woning er bewoond uitziet: gordijnen, planten, etcetera voor de ramen.

Het is voor buren vaak een verademing wanneer de houten platen of metalen roosters voor de ramen en deuren worden weggehaald. Tegenwoordig worden ook wel speciale schroeven gebruikt, dan heb je torxbitjes (sterretje) nodig en soms zelfs torxmetgat. Als je platen van grote hoogte weghaalt, zorg dan dat ze niet naar beneden donderen. Maak bijvoorbeeld gaten in het hout waaraan je een stevig touw kunt vastknopen. Een likje verf voor de deur en klaar is Kees!

Gas, water en elektra

Het is van belang om netjes de nutsvoorzieningen aan te vragen. Niet zelden werd een kraakpand

ontruimd nadat de bewoners besloten hadden om niet voor hun gas en licht te betalen. Een dergelijke ontruiming is overigens onrechtmatig, ze mogen alleen een (torenhoge) boete geven. Bovendien komen krakers in een kwaad daglicht te staan.

Aangezien je geen zekerheid hebt over hoe lang je in een gekraakt pand kan wonen, is het aan te raden om te kiezen voor een maandelijks opzegbaar energiecontract. Dit is o.a. mogelijk bij Greenchoice, Oxxio, Vattenfall, Delta, Eneco, Engie, Vandebron en Essent.

Als de electriciteit en/of gas niet werkt, is het waarschijnlijk noodzakelijk om een spoedaanvraag te doen als je direct aangesloten wilt worden. Vraag na bij jouw favoriete bedrijf hoe snel ze je aan kunnen sluiten. Voor zover bekend kan dit alleen in combinatie met een jaarcontract, wat betekent dat je bij eerdere beëindiging hiervan een boete van rond de 120 euro kan ontvangen. Het contract kan meestal wel omgezet worden naar een ander adres.

Waterschaps en - Gemeentebelastingen

Deze worden automatisch toegestuurd zodra je je inschrijft op het adres. Veelal is kwijtschelding of verlaging mogelijk, wanneer je tijds regeert. In het uitzonderlijke geval dat je water van de straat is afgesloten, moet je de aansluiting bij waterbedrijf Evides aanvragen. In de Nederlandse Waterleidingwet staat een aansluitverplichting opgenomen. Dit is kostenloos, maar soms kan het lang duren voordat je de juiste persoon aan de telefoon krijgt. De zogenoemde 'floor managers' zijn deze juiste mensen.

Ook Internet kan gewoon worden aangevraagd, Ziggo en KPN bieden bijvoorbeeld maandelijks opzegbare kabel en adsl internet contracten.

Interventieteams

Er zijn twee soorten interventieteams: wanneer je je wilt inschrijven komen er twee personen van Stadstoezicht langs op een van tevoren vastgestelde datum. Deze mensen kun je binnen laten ten behoeve van je inschrijving. Laat je niet intimideren en alle vragen die ze stellen hoeft je niet te beantwoorden als je dat niet wilt. Wel vragen ze je weer om je paspoort en soms willen ze ook door je huis rondlopen om te kijken of het allemaal wel veilig is. Strikt genomen kun je deze hele procedure ook weigeren, wanneer je ergens feitelijk woont zullen ze je er moeten inschrijven op grond van de Wet op de Gemeentelijke Basisadministratie.

Het tweede soort interventieteam (dat vanuit de deelgemeenten georganiseerd schijnt te worden) komt onaangekondigd en in een iedere keer mogelijk wisselende bezetting. Soms is er politie bij, Eneco, sociale dienst, Dienst Stedenbouw en Volkshuisvesting en soms zelfs de eigenaar. Het is gebeurd dat ze, terwijl de stroom al was aangevraagd, eenmaal binnen, opeens alle meters weghaalden.

Mensen zonder papieren worden door interventieteams veelal uitgeleverd aan de IND. Het is zelfs voorgekomen dat iemand nog boetes had openstaan en dat deze persoon werd afgevoerd en vervolgens de betreffende woning in overleg met de eigenaar (illegaal) werd ontruimd.

Doe kortom nooit de deur open voor deze mensen. Ze kunnen, als daar een goede reden voor is, per iedere dienst afzonderlijk eventueel een afspraak maken per post. Dan heb je voldoende tijd om rechtshulp te zoeken.

Gemeentelijke instanties

Het kan voorkomen dat de gemeente bepaalde bestuursrechtelijke voorschriften nagekomen wil zien. Wanneer de gemeente bijvoorbeeld vindt dat bepaalde voorzieningen niet aanwezig zijn, zijn ze wettelijk verplicht je in de gelegenheid stellen om het gebrek op te heffen.

Bij een beslissing tot bestuursdwang, moet er altijd van te voren een schriftelijk besluit aan jou zijn bekend gemaakt zodat je rechtsmiddelen kunt instellen. In principe is het voldoende dat je stromend water en een wc hebt. Bij hele gevaarlijke situaties waarbij de situatie nog geen dag langer zou mogen voortbestaan kan zogenaamde spoedsbestuursdwang worden toegepast. Dit houdt in dat het pand op bestuursrechtelijke gronden wordt ontruimd zonder een mogelijkheid tot voorafgaande rechtsbescherming.

Hier wordt dus wel eens misbruik van gemaakt. Wanneer er geen sprake is van levensgevaarlijke toestanden, is een dergelijke ontruiming onrechtmatig. In de communicatie met bureaucratische instanties is het een goede gewoonte om van ieder gesprek de naam te noteren van degene met wie je gesproken hebt met de datum en korte inhoud van het gesprek.

Overeenkomst met de eigenaar?

Sommige krakers zien kraken als een tegencultuur en zullen reeds om die reden nooit tot een overeenkomst met de eigenaar besluiten. Wie echter een huurovereenkomst krijgt aangeboden, heeft met de kraak in feite weer een woning teruggevoegd aan de woningvoorraad. Ook is het mogelijk dat er een 'omniet' contract wordt afgesloten. Dit houdt in dat de gebruiker geen huur hoeft te betalen. Voor de eigenaar kan dit aantrekkelijk zijn omdat het pand dan op iemands naam staat. Aangeraden wordt om tenminste als clause op te nemen dat de het pand pas wordt verlaten wanneer met schriftelijk stukken voldoende aannemelijk wordt gemaakt dat op korte termijn met werkzaamheden kan worden begonnen.

Laat een contract altijd nog door een juridisch adviseur nakijken en teken in principe niets dat enkel door de eigenaar zelf is opgesteld. Bij grotere panden is in het verleden ook veel gebruik gemaakt van de zogenoemde 'casc oovereenkomst'. Deze houdt in dat woongroep in zelfwerkzaamheid zorgt draagt voor het binnenpandse onderhoud. De eigenaar blijft verantwoordelijk voor het groot onderhoud aan de buitenkant van het pand. Het boekje 'Laat 1000 vrijplaatsen bloeien!' is een must voor een ieder die zich wil oriënteren op de verschillende mogelijkheden om met de eigenaar tot een vergelijk te komen.

Deze kan je [hier](#) downloaden. Hiernaast is de "[Gouden Gids woonwerk- en cultuurpanden](#)" te lezen via archive.org

Voor meer informatie over brandveiligheid in Kraakpanden is er een folder die je op vrijruimte.nl kan downloaden. Daarnaast is het boekje "Brandveiligheid in broed- en vrijplaatsen in Amsterdam: Handboek voor theorie en praktijk 2008" [hier](#) te downloaden. Het boek is tot stand gekomen naar aanleiding van de ontruiming van Pakhuis Afrika in 2005. In 2007 hebben broedplaatsen en kraakpanden het recht gekregen op een second opinion bij de beoordeling van hun brandveiligheids situatie.

HOOFDSTUK 5 RECHTEN

Kraken en de wet

Direct na het in werking treden van het kraakverbod op 1 oktober 2010, hebben een aantal kraakpanden rechtzaken aangespannen tegen strafrechtelijke ontruiming op basis van deze nieuwe wet.

In hoger beroep heeft het Hof in Den Haag op 8 november 2010 [geoordeeld](#) dat strafrechtelijke ontruiming pas kan plaatsvinden nadat de krakers in kort geding de rechtmatigheid van de ontruiming hebben laten toetsen. Deze uitspraak is terug te vinden in de publicatie in de Staatscourant, en is geldend als jurisprudentie voor ontruimingspogingen van andere kraakpanden in Nederland.

Strafrechtelijke ontruiming

In het geval van een strafrechtelijke ontruiming, is het doorgaans het geval dat de eigenaar van het pand aangifte doet van lokaalvredebreuk. Het openbaar ministerie laat vervolgens meestal de wijkagent een aankondiging tot ontruiming in persoon afleveren. Er kan tot 7 dagen na afleveren van deze brief door de krakers een kort geding worden gestart tegen de Staat om de rechtmatigheid van deze ontruiming te laten toetsen.

Civielrechtelijke ontruiming

De eigenaar van een pand kan een rechtzaak tegen de krakers van een pand starten (anoniem in het geval dat jullie namen onbekend zijn). Dit betekent dat een deurwaarder een dagvaardiging af zal leveren waarin de datum van een rechtszitting aangekondigd is, waarin de rechter de belangen van de krakers zal wegen tegenover de belangen van de eigenaar van een pand.

De vordering ontstaat zodra de eigenaar de claim kenbaar maakt. Een eigenaar zal meestal een sommatiebrief sturen, vaak direct of kort na de kraak, waarin gemeld wordt dat hij niet instemt met het gebruik van het pand door de krakers, en deze sommeert om op korte termijn te vertrekken.

De verzending hiervan betekent op zich niet zo veel, en is slechts een formaliteit. Het verzenden van een dagvaardiging kan volgen na deze sommatiebrief, maar net zo goed nog jaren duren.

Indien in de sommatiebrief wordt verwezen naar plannen of andere omstandigheden waaruit het belang van de eigenaar zou moeten blijken, is het raadzaam om je te gaan verdiepen in de argumenten waarop de eigenaar zich beroept.

Bijzondere omstandigheden en spoedontruiming

In bepaalde omstandigheden kan de politie overgaan tot spoedontruiming:

- De krakers worden verdacht van huisvredebreuk (art. 138 Sr) waarbij het huisrecht van een ander wordt geschonden. Dit betekent uiteraard dat er sprake moet zijn van aantoonbare eerdere bewoning door iemand anders;

- De krakers worden verdacht van andere strafbare feiten, ten gevolge waarvan de rechthebbende van het pand ernstig wordt getroffen (bijvoorbeeld: Het bedrijf kan door de kraak niet meer functioneren of er worden ernstige vernielingen aangericht);
- Door de wederrechtelijke bewoning ontstaat een gevaarlijke situatie voor de krakers en/of hun omgeving: Bijvoorbeeld brandgevaar of instortingsgevaar;

Wetsartikelen

Hier een summier overzicht van de tekst van de meest belangrijke wetsartikelen. Voor een uitgebreide bespreking, raadpleeg de aanbevelenswaardige scriptie van Marcel Schuckink Kool, '[Rechtspositie van krakers jegens de overheid](#)'. Voor de meest actuele wetssteksten: www.overheid.nl > wet en regelgeving

* Ambtsinstructie voor de politie enz. artikel 2

De ambtenaar legitimeert zich met het legitimatiebewijs dat aan hem is verstrekt:

- Bij het optreden in burgerkleding ongevraagd, tenzij bijzondere omstandigheden dit onmogelijk maken, en
- Bij optreden in uniform, op verzoek daartoe.

* Grondwet artikel 12

Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe krachtens de wet zijn aangewezen.

* Algemene Wet op het Binnentreden 14 artikel 2 (schriftelijke machtiging)

lid 1: Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een schriftelijke machtiging vereist, tenzij en voor zover bij wet aan rechters, rechterlijke colleges, leden van het openbaar ministerie, burgemeesters, gerechtsdeurwaarders en belastingdeurwaarders de bevoegdheid is toegekend tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner.

lid 3: Een schriftelijke machtiging is niet vereist, indien ter voorkoming of bestrijding van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen terstond in de woning moet worden binnentreden.

artikel 1 (legitimatie en melden doel van binnentreden)

lid 1: Degene die bij of krachtens de wet belast is met de opsporing van strafbare feiten of enig ander onderzoek (...), is verplicht zich voorafgaand te legitimeren en mededeling te doen van het doel van het binnentreden. (...)

* [Wetboek van Strafrecht](#)

artikel 138 lid 1:

Hij die in de woning of het besloten lokaal of erf, bij een ander in gebruik, wederrechtelijk binnendringt of, wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op de vordering van of vanwege de rechthebbende aanstonds verwijderd, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Wanneer bovenstaand artikel door ambtenaren in functie wordt overtreden, dan komt er op grond van artikel 44 Sr. een strafverhoging bij:

Artikel 44

Indien een ambtenaar door het begaan van een strafbaar feit een bijzondere ambtsplicht schendt of

bij het begaan van een strafbaar feit gebruik maakt van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken, kan de op het feit gestelde straf, met uitzondering van geldboete, met een derde worden verhoogd.

Het recht op water en electriciteit staan respectievelijk opgenomen in art. 3P en art. 16 e.v. van de Elektriciteitswet.

Het recht op woonruimte staat onder meer opgenomen in de Grondwet en artikel 11 van International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights:

The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone to an adequate standard of living for himself and his family, including adequate food, clothing and housing, and to the continuous improvement of living conditions. The States Parties will take appropriate steps to ensure the realization of this right, recognizing to this effect the essential importance of international cooperation based on free consent.

Opgepakt?

Rechten in de cel:

Het navolgende is deels overgenomen van [het Arrestantenboek](#) van [Arrestantengroep Amsterdam](#) en [Buro Jansen & Jansen](#). De belangrijkste procedurele bepalingen staan opgenomen in het Wetboek van Strafvordering. (Zogenaemde arrestantengroepen, kort gezegd, verblijven bij acties op een andere locatie en zien er op toe dat iedereen die eventueel opgepakt wordt ondersteuning van buiten krijgt en wordt bijgehouden wie er vrij komt en nog vast zit.)

- De politie is verplicht je te vertellen waarvoor je bent gearresteerd
- Als je gearresteerd bent kan de politie je 6 uur vasthouden, je fouilleren en al je persoonlijke spullen afnemen. Als je jouw naam niet noemt kan de politie je nog 6 uur extra vasthouden voor onderzoek naar je identiteit. De politie is dan gerechtigd om foto's en vingerafdrukken te nemen. (NB. De tijd tussen 12 uur `s nachts en 9 uur `s ochtend telt niet mee.)
- Als je wordt verdacht van een overtreding moeten ze je na deze 6 tot 12 uur laten gaan. Ze zullen je misschien andere dingen vertellen, dus laat je niet intimideren.
- Je kunt ook in verzekering worden gesteld, dan kan de politie en justitie je max. 3 dagen en 15 uur vasthouden voor onderzoek, op verdenking van het plegen van een misdrijf. Je hebt dan recht op je eigen advocaat, daar moet je zelf om vragen! Accepteer geen piketadvocaat of smoesjes dat ze dit niet kunnen regelen.
- Willen ze je langer vast houden moet je binnen deze drie dagen en 15 uur voor een onderzoeksrechter worden gebracht voor verlenging van het voorarrest anders moet je worden vrijgelaten. Ze kunnen het voorarrest van 10 dagen en daarna 3 x 30 dagen verlengen. Je advocaat kan je hier verder over inlichten.
- Je hebt ook recht op vegetarisch/veganistisch eten en wanneer nodig medische hulp. Eis dit; de politie zal namelijk hier erg moeilijk over kunnen doen.
- Vrouwen mogen alleen voor vrouwelijke agenten worden gefouilleerd, mannen door mannen.

Wie het naadje van de kous wil weten, surft naar Arrestantengroep.org. Ook in '[Tips tegen de Tralies](#)', op de [website](#) van Buro Jansen & Jansen staat zeer leesbare tekst opgenomen over dit onderwerp. Voor een kraakactie beland je in principe nooit in de gevangenis of in een huis van bewaring; volledigheidshalve (en wie weet vooruitlopend op een eventueel kraakverbod) toch nog een leestip over je rechten in de bak: '[het Bajesboek](#)*' van G. de Jonge, welke je eventueel kan downloaden door deze link bijvoorbeeld in te vullen op PDF-Downloader.com

WAT TE DOEN BIJ ILLEGALE ONTRUIMING

1) Aangifte

Wanneer de politie een pand ontruimt of op enige wijze het pand betreden heeft zonder toestemming van de bewoners terwijl ze eigenlijk daartoe niet bevoegd waren, dan is er sprake van huisvredebreuk door ambtenaren in functie. Hoewel iedere situatie anders is, is het geen gek idee om hier aangifte van te doen, omdat dit in principe een vrij ernstig feit is.

2) Klacht over niet vervolgen

Nadat je aangifte hebt gedaan, kan het voorkomen dat er niets mee wordt gedaan. Om tenminste het onderste uit de kan te halen, kun je bij het openbaar ministerie een 'klacht over niet vervolgen' indienen (artikel 12 Strafvordering).

3) Klagen over politiehandelen

Op het moment dat de politie buiten zijn boekje treedt, is het in het algemeen belang dat zij er niet mee weggomen zonder er ooit meer iets over horen. Meestal gebeurt er echter niets met zo'n klacht. Als de agenten het zo bont hebben gemaakt dat de lokale politiek zich ermee zou moeten bemoeien, sta je uiteraard sterker wanneer je een of meerdere klachten hebt ingediend. Bij deze procedure is het zaak dat er foto's worden gemaakt van alles dat kan bijdragen aan bewijs tot het onaanvaardbare handelen. Het is verstandig om hier niet al te lang mee te wachten.

4) Klacht bij Gemeentelijke / Nationale Ombudsman

Wanneer je reeds bij de politie geklaagd hebt en er niets met de klacht wordt gedaan, kun je terecht bij de [Nationale Ombudsman](#).

De uitspraak is niet bindend maar er wordt in de praktijk veel waarde aan gehecht. Wanneer de politie bijvoorbeeld schade heeft veroorzaakt of onrechtmatig spullen in beslag heeft genomen, moet het wel erg raar lopen wil de burgerlijke rechter geen schadevergoeding toekennen wanneer er een veroordelend rapport van de Nationale Ombudsman ligt.

Indien tevens de gemeente betrokken is geweest bij onbehoorlijk handelen, kun je ook een klacht indienen bij de [Gemeentelijke Ombudsman](#). Deze behandelt geen klachten over de politie.

5) Pers informeren

Illegale ontruiming vinden, gelukkig, niet elke dag plaats. Wanneer de politie zich misdraagt kan

dit nieuwswaarde hebben. In dat geval kun je je strijd kracht bijzetten door de pers op de hoogte te brengen. Verwerk in je persbericht waarom het pand zo lang leegstond.

Herkraak

Het kan vruchten afwerpen om dezelfde dag nog het pand terug te kraken. Zoek eventueel rechtshulp. Laat je niet uit het veld slaan als je werd ontruimd uit een pand dat leegstond: de aanhouder wint!

Inbeslagname

Wanneer er bij een ontruiming tevens spullen in beslag worden genomen, brengt artikel 94 lid3 Sv met zich mee dat er zoveel mogelijk een bewijs van ontvangst wordt afgegeven. In de praktijk wordt deze bepaling welhaast zonder enige uitzondering in de wind geslagen. Daarom is het belangrijk om direct op te schrijven wat er allemaal is meegenomen en zo snel mogelijk een advocaat in te schakelen.

Als je geen namen van agenten hebt, dan kan de datum en het adres van de melding een aanknopingspunt bieden. Krakers zonder advocaat worden in deze situatie meestal van het kastje naar de muur gestuurd in de hoop dat ze het er uiteindelijk bij zullen laten.